

II k
3370

Ad
Benevole audiendum,
ultimi speciminis loco,

De
BELLO CALAMARIO
S. JUDICIALI,
VULGO

Dem Heber Krieg

Craftini die post Sacra finita
dicturum

Adolescentem florentis ingenii & paternae laudis
aemulum perstrenuum

JO. AUGUSTUM
RICHTERUM,
ANNAEBERGENSEM,

Propediem a nobis
Ad

celeberrimum Jurisprudentiae reliquarumque Artium
bonarum Sacrarium,

Quod VITEMBERGAE panditur,
bonis ominibus abiturum,

AMPLISSIMOS
SCHOLAE PATRONOS,

Utriusque Ordinis Patres spectatissimos, Venerandos Re-
rum Sacrarum Antistites & quotquot Musis nostris favent,
maxima observantiae & humanitatis significatione
invitat

M. CHRISTIANUS FRIDERICUS VVILISCH,
Lycei Annaemont. Rector.

ANNAEBERGAE LITTERIS RICHTERIANIS.

*De appellatione et officio Advocati apud
Veteres.*

Advocati ex hodierna loquendi consuetudine dicuntur ii, qui *vel* accusandi aliquem in publicis Iudiciis, *vel* defendendi partes tuentur. At longe secus, quam prima eaque uetustissima dicendi lex praecipere videtur. Hi enim accusatores & defensores dicebantur *Causidici*, *Patroni Caussarum*, & si illustriores essent, *Oratores*, non autem *Advocati*, qui e contra amici erant reorum, rogati quippe, ut eis in iudicio tantum praesentia sua adessent, quorum gratia iudices mouerentur; prout mea quidem sententia rectissime nos edocuit B. *Cellarius* noster in *Antiquit. Rom.* p. 38. Testantur illud quam plurimi iique optimi uerae ac genuinae latinitatis auctores. *Plautus*, *Comicorum princeps*, in *Epidic. Act. III. Sc. III. v. 4. res magna amici apud forum agitur: ei solo ire advocatus; & in Poenul. Act. III. Sc. VI. v. II. bonam dedistis, Advocati, operam mihi: cras mane, quaeso, in comitio estote obviam; hoc est. estote mihi praesto, iuxta *Crassianae*, quae adnotavit *Donatus* ad *Terentii P'ormion. Act. II. Sc. III. adesse scil. causae, proprie dicuntur Patroni & amici: veteres enim amicos pro testibus & advocatis posuerunt*. Et quid *Terentius* noster, facetissimi ingenii comicus? Audiamus eum in *Adelph. Act. IV. Sc. V. v. II. amicus quidam me a foro abduxit modo huc advocatum sibi. Et v. 41. ridiculum! adversumne illum causam dicerem, cui veneram advocatus*. Ulterius quoque eundem *Terentium* evolvendi nos provehit dulcedo, quippe in *Eunuch. Act. II. Sc. III. v. 46. ita non-nemo: cras est mihi iudicium: quid tum? ut diligenter nuncies Patri, advocatus mane esse ut meminerit. Quin & ipse Romanae Eloquentiae parens, *Tullius* noster pro *Cluent. c. 40. quis eum unquam non modo in patroni, sed in laudatoris, aut advocati loco viderat?* Alii itaque erant *Patroni*, alii *laudatores*, qui meliora de accusato testabantur, alii *advocati*. Idem quoque *L. II. de Orat. c. 74. saepe aliquis testis aut non laedit, aut minus laedit, nisi laesatur, orat reos, urgent advocati, (nos scil. Caussarum Patronos & Oratores, qui reis adstant,) ut invecbamur, ut maledicamus. Perspicue itaque advocati distinguuntur a caussarum patronis. Scite etiam idem *L. I. de Officiis c. X. si constitueris te cuiquam advocatum in rem praesentem esse venturum: ad quae verba ita commentantur viri doctissimi ex *Asconio Pediano*, nobili admodum *Vespasiani* temporibus *Grammatico*, *Divinat. Cicer. p. 20. qui defendit alterum iudicio, aut Patronus dicitur, si Orator est; aut advocatus, si aut jus suggerit, aut praesentiam suam commodat amico: aut cognitor, (al. procurator) si praesentis causam novit, & sic tuetur, ut suam. Idem quoque *Asconius* alio loco: vel uti consulantur, convenient advocati; vel*****

ut

ut alterutri parti apud arbitros adsint; vel ut ipsi iudices in rem aliquam capiantur. Hinc advocare aliquem in consilium, facete ex consuetudine antiqua dictum a Plauto in Mercat. Act. IV. Sc. IV. v. 35. fuisse autumat Frid. Taubmannus in h. l. p. 763. Nam qui iudex olim captus vel datus erat, is sibi, qui in consilio essent, amicos advocabat, ut verius & melius de re cognosceret, & judicaret, (vid. Cic. in Verrem IV.) iique iisdem subfellis confidebant, ut & in Tribunali, qui a Magistratibus advocabantur. Conf. Cic. l. de Orat. Et hi dicebantur iudices, quos Praetor, praefes quippe iudicii, non ut perpetui essent iudiciorum assessores, sed pro temporum diversitate, ex diversis ordinibus, sorte legebat & advocabat ad certam aliquam causam, ne pars litigantium male suspicari de iis possit. Hinc Cicero pro Milone c. XVI. n. 44. quos mihi divina quaedam fors dedit iudices. De qua sortitione & subfortitione multa egregia habet laudatus modo Aconius. Sorte itaque legebat ac in consilii iudiciiue societatem advocabat amicos, non Praetor solum, ut de re aliqua melius & consulere & judicaretur; sed rei quoque & accusati vocabant amicos, qui advocati ideo dicebantur, quod reis & afflictis solamine aequae ac auxilio in iudiciis adessent, & iudicium gratiam ipsis una efflagitarent. Proinde etiam advocaciones Rerum Romanarum scriptoribus saepius nil nisi mora erant & spatium, quod a iudice petebant accusati, dum amicos advocarent. Nam qui ad respondendum erant parum instructi, advocacionem solebant petere, id est, moram & tempus deliberandi advocandique amicos, uti scite admodum B. Cellarius ad Ciceronis L. VII. Epist. VI. verba: a singulis interregibus binas advocaciones postulare, adnotavit. Ad quem eundem locum J. Georg. Graevius, viri doctissimi, ita dicit: est loquendi genus ex Jurisconsultorum Schola. Proprie enim unde petitur, postulare advocacionem dicebatur, cum postquam petitor actionem edidisset, peteret a Praetore tempus deliberandi, vel ut stare iudicio, an facere, quod petitor postulabat. Hoc tempus ideo dicebatur advocatio, quia tum amicos suos convocabat, cum quibus deliberabat, unde petitur, num velit causam excipere ac jure experiri, nec ne. Hi dicebantur advocati proprie, & tempus advocatio. Ita enim Seneca Prooem. L. IV. Contr. tanta illi perturbatio fuit, ut advocacionem peteret. Hinc advocatio pro quavis mora. Seneca Consolat. ad Marciam c. X. nihil de bodierna die promittitur: nimis magnam advocacionem dedi: nihil de bona: & advocare itaque est, moras necere. Plinius L. V. Epist. 8. ideoque interim veniam, ne a forensibus verbis recedam, advocandi peto, hoc est, moras necendi. Hinc etiam advocatio, quae Graecis παραλήψεις, saepius ipsam talium virorum multitudine

JTK 3370 JTK

x 294 505a

vd 18

dinem & comitatum denotabat. Sic Livius L. III. c. 47. *Virginis sordidatus filiam suam obsoleta veste*, (habitus enim reorum erat squalidus, adjunctis lacrimis, ut iudices ad misericordiam moverent, vide Cic. post Redit, ad Quir. c. III. ubi sordium & squaloris multa est mentio, adde pro Ligar. c. XI. ubi mutatio vestis memoratur, & Gellium L. III. Noct. At. c. 4.) *comitantibus aliquot matronis cum ingenti advocacione* (id est, ingenti advocatorum comitatu & multitudine,) *in forum deducit*. Videmus itaque primaevam & antiquissimam *advocati & advocacionis* significationem. Posterior tamen aetas, prout Ulpianus L. I. §. 10. ff. de *extraordinariis cognicionibus*, & ex eo P. Manutius in Comment. ad Ciceronis L. VII. Epist. X. p. 306. fufius tradunt, ad ipsam causam actionem voces *Advocati & Advocacionis* transtulit, & *advocatorum* nomen etiam causidicis assignavit. Ita enim Suetorius de illust. Grammatic. c. XII. *in advocacione quadam, (nam & interdum causas agebat) solocissimum ab adversario factum usque adeo arguere perseveravit, quoad Cassius Severus, interpellatus iudicibus, dilationem petiit*. Et Tacitus, auctor gravissimus, in Proem. *Dialogi de oratore* c. I. sic ait: *saepe ex me requiris, Jusse Fibi, cur cum priora saecula tot eminentium Oratorum ingenis gloriisque effloruerint, nostra potissimum aetas deserta, & laude orbata, vix nomen ipsum oratoris retineat*. Neque enim ita appellamus nisi antiquos. Horum autem temporum disertis, Causidicis, & advocati & patroni, & quidvis potius, quam oratores vocantur. Nec non Lucianus in Anacharide *ἰὸς ἀντιβοῦβος* s. advocatos describens, *ἰὸς ὑπὲρ ἀλλων ἐπὶ τὰς ἐπὶ τὰς* vocat. Quid, quod *Casp. Barthius*, at quantum nomen! in Adv. L. XLVII. c. IV. f. 2190. *advocatos* quoque dictos postmodum eos fuisse docet, quos Summi Imperatores ac Reges certis provinciis, oppidis aut locis praeficiebant, ut ex auctoritate & vice velut ipsorum Principum lites & controversias, quae incidissent, dirimerent, & contra jus facientes poenis dignis competerent, eosque etiam contra aliorum insultus defenderent. Exinde etiam *Advocatissa*, uxor *Advocati* cujusdam *Asariae*, qui hodie dicitur *Londvogt in Cassel*, in Chronica Dominicanorum Culmariensium dici inveniunt. Sed haec haecenus de primaeva & genuina *Advocati* denotatione. Nunc de praemiis ejus, & officiis virtutibusque dicere non nihil gestiebam, At institui memor, dicam nunc breviter, cujus gratia suscepta haec a me scriptio fuit. Abiturum suum e Scholis nostris parat, quod factum & Parentibus ejus honoratissimis exoptatum esse Praepotens Numen jubeat! *adolescens foro & eloquentiae*, ut cum *Tacito* meo loquar de Orat. c. 34. & quicquid *Mafuri* notat rubrica *felicitate posthac parandus*, qui patrem nactus est, Virum forensis eloquentiae fama in Montibus nostris celebratissimum atque Consultissimum, JO. AUGUSTUM RICHTERUM, Juris utriusque Licentiatum & litterarum humaniorum, praeter saeculi nostri mores, fautorem perstudiosum. Hic filium suum hunc natu maximum, domestica disciplina jam probe imbutum, honestisque studiis, nostro ductu qualicunque, edoctum, ad Vitembergenses Justitiae Statores & vindices, *Bergerum & Hornium*, magnos illos jurium omnisque prudentiae Dictatores, *Vernberum, Beierum, Grünberum*, illustria nomina! *Nacvium, Leyserum* atque *Schroeterum*, Deo duce atque comite, deducere propediem animo statutum secum habet ac deliberatum. Hos sectari, hos prosequi, horum omnibus dictionibus velificari, sibi pro certo persuadere jubetur, hoc pravum malignumque ex Plinii mente (L. I. Epist. 16.) esse, non admirari viros admiratione dignissimos, quia videre, adloqui, audire, completi, nec laudare tantum, verum etiam amare contingat. Hic autem prius quam hinc deproperet, more institutoque veterum, ultimi speciminis loco de *Bello Calamario seu Judiciali* non invita *Minerva* contextam orationem publice crastini die post sacra finita habebit, infimulque ultimum *Mulis* nostris proclamabit Vale. Ad quam dicendi celebritatem quam officiosissime invito, & pro benevole navanda audiendi opera, perpetua grati animi studia nullumque non officii genus spondeo sancte & promitto.

P. P. VII. Calend. Octobris A. R. O. c165 cc XI.

MC

II k
3370

Ad
Benevole audiendum,
ultimi speciminis loco,

De
BELLO CALAMARIO
s. JUDICIALI,
VULGO

Dem Feder-Brieg/

Craftini die post Sacra finit
diturum

Adolescentem florentis ingeni
aemulum peritren

JO. AUGU
RICHTER

ANNAEBERGER

Propediem a no

Ad
celeberrimum Jurisprudentiae re
bonarum Sacrarium

Quod VITEMBERG

bonis ominibus abitu

AMPLISSIMO

SCHOLAE PAT

Utriusque Ordinis Patres spectatiffi
rum Sacrarum Antistites & quotquot

maxima observantiae & humani
invitat

M. CHRISTIANUS FRIDERIK

Lycei Annaemont. Re

ANNAEBERGAE LITTERIS RI

*De appellat
Vetores.*

